

De samenleving in een langdurige strijd

De wil tegen verslaving

PerspeX

Jaargang 19 | NR1 | Maart 2019

Debat over het
preventieakkoord

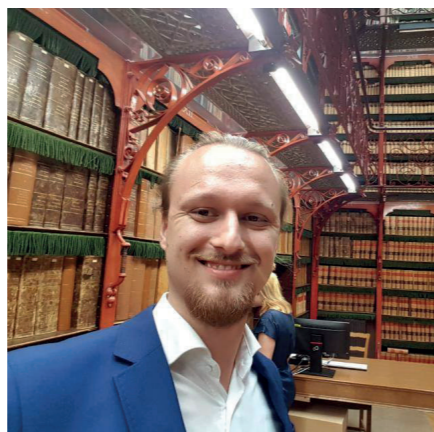
Kathalijne Buitenweg over
de omgang met drugs

Taboes en
worstelingen
rond porno

Voorwoord

Als je alle verslavingen bij elkaar optelt, van tabak tot drugs, van internet tot seks, van voedsel tot gamen, dan is de meerderheid van de Nederlandse bevolking wel verslaafd aan iets. In de kern betekent verslaving dat je onderworpen bent. Waar je aan verslaafd bent beheerst in kleine of grote mate je leven. Als een substantie of handeling je eenmaal in zijn greep heeft is loslaten moeilijk. Het is juist daarom dat dit onderwerp besproken moet worden. Elke verslaving vindt uiteindelijk een weerslag op gezondheid, relaties en andere facetten van het leven. In Nederland is de verslavingszorg relatief goed, maar van veel verslavingen weten we nog niet genoeg. Verslavingen aan bijvoorbeeld drugs en alcohol worden nog te vaak weggestreept tegen het plezier dat anderen eraan beleven. Er is binnen dit thema nog een wereld te winnen. Voor ons als politieke jongerenorganisatie ligt hier natuurlijk een mooie taak. Wij hebben het in ons om het probleem te zien en we hebben de mogelijkheden om ermee aan de slag te gaan. Hoe doen we dat in een tijd waarin het liberale geluid overheerst? Hoe laten we een meerderheid van individualisten zien dat het anders moet? Door het debat te voeren over de minderheid die lijdt. Zo kunnen wij ons steentje bijdragen en levens veranderen.

Uw voorzitter, **Siewerd de Jong**

Inhoud

7 Rotterdam vindt het menens

8 Interview Jan Willem Poot

10 Kathalijne Buitenweg:

'Ik geloof in reguleren en ontmoedigen.'

12 (Staats)wriet vernielt de maatschappij

13 Pornoverslaving is geen seksueel probleem

15 Ook onderwijs is een Europees thema

17 Opinie Perspex: Wouter-Jan de Graaf

19 Column: Leve de revolutie!

Pagina 4

**PREVENTIEAKKOORD:
hulp of betutteling**

Woord van de redactie

Ik zit zelf bij een studentenvereniging. Eén van mijn beste vrienden opperde laatst: "als we niet allemaal als student bekend stonden, was er op de meesten van ons allang het label 'alcoholist' geplakt." Een boude uitspraak, maar wel eentje die ik gevoelsmatig neig te beamen. De student drinkt ogenschijnlijk meer bier dan water, evenals in de middeleeuwen gebruikelijk was. In medisch opzicht is dat in onze tijd echter wel een stuk minder verstandig. Vreemd ergens, dat mensen met een heldere geest daar dan toch zó vaak voor kiezen.

Je kunt je afvragen hoe dicht de levenspatronen van vrije mensen niet al tegen de verslaving aanschuren. Hoe diep zit de drang in ons, om naar producten te grijpen die ons de eigen vrijheid benemen? De verslaving is een grote vijand, die telkens op de loer ligt om het werk van de Schepper te besluipen, te beschadigen, en als het even kan volledig aan zich te onderwerpen. Constant zoekt het naar manieren om de menselijke geest in bedwang te krijgen, zodat het lichaam niet eens de kans krijgt zich te herstellen. Moet die sluipende bedreiging niet direct met de harde hand neergeslagen worden, voordat het de kans krijgt ons te verrassen?

Daarover kan veel meer gezegd worden, en dan niet elke keer hetzelfde. Dan helpt het wanneer je verschillende mensen aan het woord laat, met verschillende ideeën vanuit verschillende perspectieven. Voor dat alles is de vrijheid van geest een vereiste. Alleen voor dit magazine al is het daarom cruciaal de verslaving te bestrijden. Op welke manier? Dat is het denken waar deze editie wellicht toe inspireert, doormiddel van artikelen die hopelijk een verslavend effect zullen hebben.

Tim Kuijsten
Hoofdredacteur

Agenda

Welkom bij Perspectief-avond

9 april 18.15 uur

Partijbureau ChristenUnie, Amersfoort

De avond voor nieuwe leden, mensen die lid willen worden en mensen die actiever willen worden om de organisatie en het bestuur beter te leren kennen

Ledenweekend 2019

10-12 mei

De Hollandse Boerderij, Bodegraven

Het gezelligste weekend van het jaar, speciaal voor alle leden!

Meer info: www.perspectief.nu/agenda

In de media

Op 24 november was voorzitter Siewerd te gast bij het BNN/VARA programma Na Het Nieuws. Hij sprak daar over de grote druk op- en de uitdagingen voor millennials.

Op 13 december kwam Siewerd langs in het NPO3 programma #BOOS, waarin uitgebreid aandacht besteed werd aan het Kinderpardon

En op 25 januari was Siewerd te gast bij het EO-programma Dit Is De Dag, op NPO Radio 1. In die uitzending werd het klimaatakkoord besproken.

A portrait of Onno Van Schayck, a middle-aged man with grey hair, wearing a dark sweater over a patterned shirt. He is sitting in a red chair and looking slightly to the right with a thoughtful expression. The background is a blurred office setting.

Preventieakkoord: hulp of betutteling?

Mag de overheid burgers een zetje
in de goede richting geven?

Een enorm aantal mensen in Nederland is nog altijd verslaafd aan roken, drinken en ongezond eten, en loopt daarmee grote gezondheidsrisico's. Staatssecretaris Paul Blokhuis (Volksgezondheid, Welzijn & Sport) besloot dat de overheid actiever moet optreden in de bestrijding van deze verslavingen, en stelde met meer dan zeventig organisaties het preventieakkoord op. Door onder andere verhoogde accijnzen en uitgebreide voorlichting, moet de grootschalige consumptie van tabak, alcohol en ongezonde voeding worden tegengaan. Moedig en noodzakelijk vindt de een, betuttelend volgens de ander.

Hoogleraar preventieve geneeskunde Onno Van Schayck (Maastricht University) was zelf een van de personen die intensief betrokken was bij de onderhandelingen rond het preventieakkoord. "Ik ben erg blij met de manier waarop de staatssecretaris het heeft aangepakt. Vooral de maatregelen ten aanzien van tabak zijn zeer concreet en effectief. Die gaan absoluut werken." Het was nu juist de tabaksindustrie waar Jan Roos zo sterk aan gelinkt was met zijn 'Nederland' campagne, die de burger duidelijk moest maken hoe overdreven betuttelend het preventieakkoord wel niet is. De tabaksindustrie financierde zijn initiatief, maar dat was volgens hem zelf niet dé reden dat Roos zich zo druk maakte over het pamflet: "Het belangrijkste punt is dat de overheid zich niet moet bemoeien met de levenskeuzes van volwassen burgers. Daar hebben ze niks mee te maken," aldus de opiniemaker en voormalig lijsttrekker van VNL.

"Vinden jullie niet dat je als 21-jarige zelf kunt beslissen wat wel en niet goed voor je is?" vraagt hij ons aan een cafétafel. "Ik ben helemaal niet voor het roken. Mijn vriendin rookt, en ik heb het liefst dat ze zo snel mogelijk stopt. Maar dat moet wel uit haar zelf komen. De overheid heeft daar niets over te zeggen." Van Schayck vindt juist dat er voor de overheid een actieve rol is weggelegd. "De overheid heeft als taak haar burgers te beschermen. Vele duizenden mensen per jaar sterven vroegtijdig en bovendien op afschuwelijke wijze, door de gevolgen van deze verslavende producten. Goed overheidsbeleid kan dat voorkomen. Dat is geen betutteling, maar goede zorg die de overheid tegenover haar burgers uitdraagt." Bovendien is er volgens hem van vrije wil onder de consument weinig sprake, zeker bij roken. "Als er echt sprake zou zijn van vrije wil en een eigen keuze, zou ik veel minder moeite hebben met de aanschaf van tabaksproducten. Maar vaak kopen mensen die spullen omdat ze verslaafd zijn. Driekwart van de rokers wil wel stoppen met roken, maar kan het niet. Biologisch gezien is zelfs heroïne niet verslavender dan nicotine. Daarmee gaat elke redenering over een 'eigen keuze' mank."

Roos vindt de bestrijdingsstrategie van de overheid echter hypocriet. "Als je het allemaal echt zo slecht vindt, moet je die producten gewoon verbieden. Maar in plaats daarvan gooien ze de accijns op roken omhoog, want daarmee kan de staatskas gevuld worden. De overheid verdient per jaar drie miljard aan de accijnzen op alcohol en tabak. Als ze dat geld kwijtraken hebben ze een onoverbrugbaar gat in de begroting. Dus het enige wat zo'n accijnsverhoging

Van Schayk 'Het is geen betutteling, maar goede zorg die de overheid uitdraagt.'

oplevert is dat de overheid meer geld binnenkrijgt. Dat is een hypocriete motivatie, en bovendien helpt zo'n maatregel helemaal niet om een gezondere levensstijl te bevorderen. Denk je nu werkelijk dat mensen stoppen met roken omdat een pakje een paar euro duurder wordt? Natuurlijk niet." "Onzin," reageert Van Schayck. "We weten uit wetenschappelijke studies dat stevig verhoogde accijnzen juist heel goed helpen om vooral jongeren van consumptie te weerhouden, zoals we ook weten dat het bij jongeren effectief is om verslavende producten uit het zicht te houden in bijvoorbeeld supermarkten. En het akkoord is voor het belangrijkste deel op jongeren gericht. De maatregelen moeten en zullen ertoe leiden dat steeds minder jongeren zullen starten met roken."

De andere grote doelgroep zijn mensen met een lage sociaaleconomische status, omdat verslaafden vooral

uit die maatschappelijke hoek komen. “De wil om te stoppen met roken en drinken is bij deze groep niet kleiner dan bij mensen met een hoge sociaaleconomische status,” legt Van Schayck uit, “maar er zijn twee grote factoren die het voor hen wel moeilijker maken om te stoppen: ze komen in hun directe omgeving veel meer in aanraking met mensen die ook roken, en maken relatief minder gebruik van de mediakanalen die vaak worden ingezet om voorlichting te geven.” Voor Roos is dit geen reden om sturende maatregelen op te leggen vanuit de overheid. “De overheid heeft maar te accepteren dat mensen blijkbaar toch voor die producten blijven kiezen. Bovendien lost het probleem zich toch al vanzelf op. Roken is al veel minder populair dan vroeger. Toen ik tiener was, was het stoer om met een sigaret in de handen te staan. Nu ben je dan een stumperd.”

“En waar houdt dit op?” uit Roos zijn zorgen over de toekomst. “Moet alle koek en fastfood straks ook in een grijze verpakking met vreselijke plaatjes op de voorkant? Dat spul is ook ontzettend ongezond. Straks krijgen we dan ook nog een suikertaks, een vettax, co2 heffingen voor autorijders... Op een gegeven moment wordt het leven onbetaalbaar en heeft het niets meer met ‘het vrije westen’ te maken. In zo’n staat wil ik niet leven.” Dat schrikbeeld heeft Van Schayck niet. “Die ideeën zou ik nog niet zo gek vinden. In combinatie met voorlichting en gratis hulp bij stoppen met roken, zijn dat niet de kenmerken van een autoritaire staat. Als je striphelden en vrolijke kleuren koppelt aan zeer ongezonde producten, dan ben je pas echt verkeerd bezig. Mensen moeten weloverwogen keuzes maken, maar dan moeten ze eerst beschikken over de juiste informatie. Ik heb er niet zoveel moeite mee dat mensen in bezit van alle kennis alsnog een doelbewuste keuze voor een ongezond product maken. Maar dan is het juist eerlijk dat daar ook extra kosten aan verbonden zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een hogere zorgpremie of suikerheffing.”

Roos lijkt door een dergelijk argument allerm minst overtuigd. “Dan mag je straks ook niet meer sporten of bungeejumpen. De blessures die je daarmee oploopt zijn ook enorm schadelijk, duur en bovendien kiezen die mensen eveneens doelbewust voor dat risico.” Van Schayck ontkent dat het daarbij om een vergelijkbaar geval gaat. “Bij sporten kies je er niet bewust voor om die schade op te lopen. Een blessure is een naar bijgevolg dat eventueel de kop opsteekt. Bij roken weet je van tevoren dat de kans dat je een dodelijke ziekte oploopt, heel hoog is.”

Roos ‘De overheid moet zich niet bemoeien met de levenskeuzes van volwassen burgers.’

Beide heren vliegen de discussie duidelijk vanuit een andere ideologische hoek aan, en komen daardoor tot totaal verschillende standpunten. Roos vindt vooral dat de overheid veel te veel macht opeist. “Dat komt onder andere door de ChristenUnie, die de burger van de wieg tot aan het graf wil begeleiden. Ik vind religie mooi voor iedereen die een geloof heeft, maar ik moet daar geen last van hebben. De overheid moet niet voor mij of enig andere volwassene bepalen hoe ik mijn leven moet inrichten.” Van Schayck ziet in het preventieakkoord juist de mogelijkheid om mensen die keuzevrijheid daadwerkelijk te bieden. Hij heeft daarbij ook een boodschap voor mensen die de afspraken in het akkoord niet ver genoeg vinden gaan. “Ik ben het met Roos eens dat je de keuzes nooit bij mensen zelf weg moet halen. Maar zoals gezegd: verslavingen nemen je die vrije keuzes juist af. Daarom is het zo belangrijk dat we de doelen van het akkoord snel gaan halen. Het is heel mooi dat alle betrokken partijen die ambitie nu hebben uitgesproken. Wanneer dat niet voldoende blijkt, komen we later met meer en effectievere maatregelen.”

Redacteurs: Antrude Oudman & Tim Kuijsten

Rotterdam vindt het menens

Het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren

Toen de gemeente Rotterdam een toename van problematisch alcohol- en drugsgebruik onder jongeren signaleerde, startte zij in 2015 een vierjarig programma onder jongeren tot 23 jaar.

Er werd een arsenaal aan toepassingen uitgedacht. Vanaf 2010 hadden 35 scholen een preventieprogramma voor alcohol, roken en blowen. In 2018 werd er op 41 basisscholen (van de ruim tweehonderd) aandacht gegeven aan roken en alcohol met de nadruk op weerbaarheid tegen groepsdruk. Interessant is dat HALT een directe rol kreeg. De instantie voor jeugdcriminaliteit meldde jongeren met zorgelijk alcohol- en/of drugsgebruik, die dan op gesprek gingen bij de jeugd afdeling van verslavingszorg Youz. Met de ‘Denk na joh!’ app konden jongeren testen of hun alcohol- en drugsgebruik problematisch was. Voor het praktijkonderwijs was er ook een programma. Zo’n 1400 professionals werden getraind om problemen vroeg te signaleren. Om de normen te veranderen van ouders kwam Youz met oudertrainingen waar zo’n 1100 ouders op afkwamen. De gemeente lanceerde ook een site voor ‘ouders en social media’, voor beide ouders en jongeren.

De resultaten

In 2018 werd de balans opgemaakt. De gemeente kwam met positieve resultaten: de Rotterdamse cijfers lagen onder de landelijke cijfers. Er waren flinke schommelingen in de naleving van NIX18 en doorschenken in horeca, maar over het algemeen was de naleving verbeterd. De normen van Rotterdammers verbeteren bleek een taai: weliswaar vond nu 83% van de Rotterdammers in plaats van 75% dat achttienminners geen alcohol mochten

drinken, maar de 16% die regelmatig blowen goedkeurde bleef daar stug aan vasthouden.

En nu?

De Rotterdamse inventiviteit blijkt nog niet uitgeput. In het magazine ‘Blijf helder’ vermeldde de gemeente nieuwe pilots. Per 1 maart 2017 geldt er een blowverbod op straat en de handhaving bij coffeeshops is aangescherpt. Een interessant initiatief is de ‘pillentestservice’, waar Rotterdammers de kwaliteit van drugs wekelijks kunnen laten testen: de helft van de aangeleverde samples had een te hoge dosering. De focus verschuift naar opleidingen met de kersverse hbo-opleiding Social Works waarin onder meer verslavingszorg wordt benadrukt en een minor over verslaving. Ook wordt drugs- en alcoholgebruik onder studenten onderzocht. Er komt ook aandacht voor gameverslaving. Met andere woorden: Rotterdam toont dat er – met een uitgebreide aanpak – verandering te bewerkstelligen is!

Antrude Oudman

Bron: Magazine ‘Blijf helder: Resultaten programma Drugs en Alcohol II’, gemeente Rotterdam, december 2018. www.rotterdammagazines.nl/blijfhelder/wat-wilden-we-bereiken/

'Als je ze kunt laten zien dat er een uitweg is, is breken met het verleden mogelijk'

Interview met Jan Willem Poot

Wat zijn de drijfveren van mensen die in de verslavingszorg werken? En hoe denken zij over verslaving, alcohol en drugs? PerspeX sprak met Jan Willem Poot. Hij is oprichter van Yes We Can Clinics, de grootste jeugdkliniek in Nederland waar jongeren met een verslaving terecht kunnen. Jan Willem zat ooit in hetzelfde schuitje als hen. Zijn eigen weg uit het dal was voor hem de inspiratie om zelf andere verslaafde jongeren te gaan helpen.

Kunt u kort iets vertellen over uzelf en uw rol binnen Yes We Can Clinics?

"Van mijn 12e tot mijn 27e heb ik een leven geleid met veel problemen en verslavingen. Vanaf mijn 18e wilde ik heel graag stoppen en begon mijn zoektocht naar de juiste hulp. Het heeft negen jaar geduurd voordat ik uiteindelijk bij de juiste kliniek terecht ben gekomen, waar ik de warmte en liefde heb gevoeld die ik op dat moment nodig had. In die negen jaar heb ik de meest verschrikkelijke dingen gezien en meegemaakt. Onveiligheid, gebruik binnen klinieken, agressie en seksuele intimidatie; het waren dagelijkse voorvallen. Gelukkig vond ik uiteindelijk een kliniek waar het écht klopte."

"Ik dacht: door wat ik zelf al die jaren heb onderzocht, zou ik in de toekomst juist anderen kunnen helpen in plaats van mezelf verder de vernieling in te sturen. Dat is inmiddels vijftien jaar geleden. Daarna heeft mijn leven een prachtige wending gekregen. In 2010 ben ik met al mijn ervaringen en een team van zorgprofessionals van start gegaan met Yes We Can Clinics. Yes We Can Clinics is nu de grootste jeugdkliniek voor jongeren van 13 tot en met 23 jaar met psychische problemen, verslavingen en gedragsproblemen. Het mooie team bestaat uit 250 medewerkers die 24/7 onvoorwaardelijk voor alle 130 jongeren klaarstaan."

Wat zijn veel voorkomende onderliggende problemen bij een verslaving?

"Verslaving onder jongeren heeft vaak te maken met drugs, alcohol of gamen. Buiten het feit dat verslaving gewoon een ziekte is, zien wij bij bijna alle verslaafden trauma's, een pestverleden, depressies en/of angsten."

"Ondanks dat elke jongere zelf middelen neemt of gedrag toepast, hebben ze op dat moment geen keuze. Ze zitten compleet vast en zijn slaaf van het middel en gedrag. Verslaving is een ziekte waarvoor een deel van de mensen genetisch vatbaar is. Een andere deel ziet het gebruik en gedrag als oplossing om bovenstaande omstandigheden te vergeten en niet te voelen."

Wat drijft u om jongeren te helpen van hun verslaving af te komen?

"Totdat ik zelf eindelijk de juiste kliniek vond, heb ik vier opnames gehad en ben ik bij misschien wel twintig verschillende psychologen en andere therapeuten in behandeling geweest. Stuk voor stuk waren het mensen die een heel groot hart hebben en allemaal het doel hadden mij te helpen. Maar ze bereikten me niet. Hun boodschap kwam onvoldoende binnen. Ik voelde me onveilig en kreeg niet waar ik naar hunkerde: warmte, begrip en confrontatie. In die jaren heb ik eindeloos gehoopt dat de juiste hulp er zou komen. Het mooiste geschenk kreeg ik in 2004: de behandeling sloeg aan! Door het juiste personeel, de juiste sfeer en de juiste woorden ging ik inzien dat het ook anders kon."

"Ik realiseerde me dat zoveel jongeren geholpen zouden zijn met een soortgelijke behandeling als ik zelf had gehad. Ik besepte dat het eigenlijk nog mooier zou zijn om op die manier jongeren te helpen. Een nieuwe kliniek voor al die jongeren die waren vastgelopen, zou echt verschil kunnen maken. Maar hoe pak je dat aan? Met een aantal bevriende psychologen ging ik hierover nadenken. Het geven van warmte en veiligheid moest hoe dan ook een prioriteit worden. Ook zouden we heel veel geduld moeten hebben met de jongeren. Als je ze kunt laten zien dat er een uitweg is en welke gevolgen de verslaving of hun probleem heeft, is breken met het slechte verleden mogelijk."

"Dit drijft mij om iedere dag, 24/7 voor Yes We Can Clinics en de jongeren klaar te staan. Zolang ik elke dag blij weggeef wat ik heb gekregen, help ik niet alleen duizenden jongeren en hun families, maar ook mijzelf... Hoe mooi is dat?"

Wat is uw visie op het gebruik van alcohol, drugs en andere verslavende middelen?

"Het liefste zou ik willen dat de middelen er helemaal niet waren. Helaas is dat natuurlijk een illusie. Wel is het in onze samenleving zo dat alcohol en ook drugs maatschappelijk geaccepteerd worden en gebruik door veel mensen "normaal" wordt gevonden."

"Ik zou veel liever zien dat de jongeren het gebruik van alcohol en drugs niet meer stoer vinden. Zoals bijvoorbeeld door de campagne "Youth of Iceland". Dit is een model dat is ingezet en een preventieve oplossing biedt in IJsland. De basis van het IJslandse beleid gaat niet over verbieden en straffen, maar over het bieden van alternatieven."

"Als (soft)drugs in Nederland onverhoopt gelegaliseerd zouden worden, is het belangrijk dat er veel meer voorlichting gegeven gaat worden. Op het vlak van voorlichting schieten wij op dit moment in Nederland nog echt te kort. Jongeren zijn zich niet voldoende bewust van de risico's die drugs met zich meebrengen."

Wat voor advies zou u bestuurders willen geven als het gaat om beleid rondom alcohol, drugs en verslaving?

"Ik maak me er zorgen om dat er in de landelijke politiek en door zorgverzekeraars vaak voor wordt gepleit om minder mensen in een kliniek te behandelen. Voor de jongeren die wij behandelen is een ambulante traject geen mogelijkheid meer, zij hebben echt een klinische behandeling nodig. Het zou goed zijn als ook staatssecretaris Blokhuys dat meer erkent."

"Geef voorlichting, maak de problematiek bespreekbaar en met elkaar moeten we ons er echt voor inzetten dat het niet door iedereen "normaal" wordt gevonden om alcohol te drinken, drugs te gebruiken en excessief te gamen. Het zou minstens zo normaal moeten zijn - en dat is ook veel gezonder - als je dat niet doet."

Wat zou u een jongere die dit leest en mogelijk zelf verslaafd is willen meegeven?

"Er is zoveel moois in een wereld zonder middelen en die pijn die je nu ervaart waardoor je jezelf elke dag verdooft. Zoek hulp en pak je herstel. Er is hoop en er is een oplossing. Dit is niet makkelijk, maar het is het wel waard. Niet het vallen is falen, maar het weigeren om op te staan." **Erwin de Pagter**

Kathalijne Buitenweg: 'Ik geloof in reguleren en ontmoedigen'

GroenLinks-kamerlid ziet legalisering softdrugs als beste oplossing

Daar waar de ChristenUnie voor een verbod op drugs staat, bepleiten andere, met name progressieve partijen in de Tweede Kamer het legaliseren en reguleren van softdrugs als cannabis en XTC. Dat beleid moet er volgens GroenLinks toe leiden dat het drugsgebruik in Nederland wordt ingeperkt. Wij spraken Kathalijne Buitenweg, Tweede Kamerlid en woordvoester van de partij op dit onderwerp, om de verschillende visies te bespreken.

Hoe kijkt u persoonlijk, niet als GroenLinks-kamerlid maar als moeder, tegen drugs aan?

"Nou ik ben helemaal geen voorstander van drugs, dat vind ik ook eigenlijk het verkeerde debat om te bespreken. De grote vraag is: hoe ga je met drugs om? Ik heb bijvoorbeeld tegen mijn oudste dochter altijd gezegd: je mag niet roken en niet drinken tot je achttien bent. Maar ik geloof niet dat zij nooit zal roken en drinken. En ik geloof ook niet dat door een verbod op drugs, niemand het meer zal gebruiken."

Het recente preventieakkoord moet roken en drinken juist ontmoedigen. Daarop had GroenLinks de kritiek dat het nog wel wat steviger had gemogen.

"Maar we zijn niet voor een verbod. Daarin zijn we juist heel consequent. Er moet, net als bij cannabis, voorlichting gegeven worden over de gevolgen. En wat betreft het preventieakkoord: daar vonden we het vooral raar dat de industrie aan tafel zat om mee te praten."

Door het RIVM is onderzoek gedaan naar de gevolgen van tabak, alcohol en wiet. Tabak en alcohol blijken echt een stuk beroerder te zijn dan wiet. Dus ik vind de manier waarop we nu met softdrugs omgaan vrij hypocriet. Ik wil het reguleren om het én uit handen van de misdaad te houden, én jongeren voor te lichten over de gevaren."

Nu is bekend dat een groot deel van de hier geproduceerde drugs naar het buitenland gaat. Is het dan niet de vraag of legalisering die branche echt kleiner maakt?

"Ik vind ook niet dat we dat van vandaag op morgen moeten legaliseren. Ik heb het debat aangezwengeld, omdat ik het raar vind dat de tegenstanders in deze discussie zich nooit hoeven te verantwoorden. Ik denk dat er niemand nu bij de ChristenUnie de deur platloopt om te vragen: 'waarom wilt u die drugs blijven verbieden?'"

De situatie is nu dat de industrie in handen is van de georganiseerde misdaad. Acht op de negen criminele netwerken worden niet ontdekt. Ik denk niet dat dat een houdbare situatie is. En ik denk dat we moeten gaan praten om de internationale drugsverdragen aan te passen, zodat we met andere landen gaan kijken hoe we het anders kunnen aanpakken.

Toch klinkt het een beetje contra-intuïtief. Bij de meeste verboden is het zo, dat wanneer iets verboden is mensen dat verbod ook gehoorzamen. Zou een hardere aanpak van

drugsgebruik echt niet beter werken?

"De gevangenen hier zitten al vol met de verslaafden en de loopjongens van de georganiseerde misdaad. Als je gepakt wordt met XTC krijg je gewoon een strafblad."

Ik denk dat wanneer je meer investeert in het politieapparaat, je niet het idee moet hebben dat je alle drugs uitbant. Er is al enorm veel politie aanwezig bij bijvoorbeeld het Amsterdam Dance Event. Maar mensen hebben altijd wel genotsmiddelen die ze zullen nemen. Je kunt niet alles uitbannen en iedereen onder controle houden. Daarom geloof ik veel meer in regulering en ontmoediging."

Als je nog meer middelen legaliseert, faciliteer je dan als overheid niet de verslaving die mensen soms ontwikkelen?

"Dat is zeker een punt van aandacht. Ik zou het natuurlijk ook verschrikkelijk vinden als een legalisering ertoe leidt dat meer mensen drugs gaan gebruiken. Maar daarvoor heb ik nog geen echt bewijs gezien. Ik weet

'Ik vind de manier waarop we nu met softdrugs omgaan vrij hypocriet'

ook dat je van één XTC-pilletje in een enkel geval kan overlijden; ik zal niet zeggen dat er geen risico is. Maar de gezondheidsschade bij zowel cannabis als XTC is aanzienlijk lager dan bij alcohol en tabak.

Op gebied van softdrugs is GroenLinks dus voorstander van regulering en voorlichting. Waarom trekken jullie dit beleid niet door bij harddrugs?

"Je moet je als overheid steeds twee dingen afvragen rond het drugsbeleid: wat doet het met de veiligheid, en wat zijn de gevolgen voor de volksgezondheid. Harddrugs, zoals heroïne, hebben een te groot negatief gevolg voor de volksgezondheid. Als mensen dat gebruiken en gepakt worden moeten we overigens niet inzetten op een gevangenisstraf, maar wel op verplichte behandeling om ervan af te komen. Dat is ook een forse ingreep in de vrijheid van mensen, maar kan gerechtvaardigd zijn."

Boven alles willen we dat er veel betere voorlichting gegeven wordt. Over cannabis, maar ook over bijvoorbeeld een wijntje." Tim Kuijsten en Jos Lagerburg

(Staats)wiet vernielt de maatschappij

Juridische en morele obstakels om drugs te gebruiken of te verkopen, bestaan er in Nederland steeds minder en minder. Er zijn steeds meer momenten waarop het voor steeds meer Nederlanders heel normaal is om drugs te gebruiken. Drugs is in zo grote mate genormaliseerd en heeft zo'n grote markt, dat meer blauw in de coffeeshop hier niet tegen opgewassen is.

Tegen roken en alcohol doen overheden en andere maatschappelijke stakeholders zo'n beetje alles wat in hun vermogen ligt. Voorlichting over de schadelijkheid van drugs is er echter veel minder dan over andere genotsmiddelen. Zelfs de overheid doet hier vrij weinig aan. Erger nog, de huidige regering gaat voor staatswiet. En dat is een slecht idee.

1 Ten eerste: criminelen gaan niet stoppen met productie en handel van wiet omdat er een nieuwe aanbieder komt. Alleen als het aanbod de vraag verre zou overstijgen, zou het minder aantrekkelijk worden om 'in de drugs te gaan'. Dan zou de overheid ons moeten overspoelen met bergen aan staatswiet. Dat kan niet de bedoeling niet zijn. En zelfs al zou dat gebeuren, dan is het nog zo dat meer dan driekwart van alle illegale Nederlandse wiet naar het buitenland wordt geëxporteerd. Wat partijen als D66 roepen over 'handel wegnemen voor criminele drugshandelaars' is dus klinkklare onzin. Wat er gebeurt, is dat het binnenlandse aanbod ietsje groter wordt. Daardoor daalt de prijs een klein beetje. Dat zorgt dan weer voor meer toegang tot drugs. Kortom: er ontstaat een grotere afname en dus een grotere markt. En mocht er echt een overschot ontstaan (daar is in de huidige situatie een zicht op), dan nog zal de prijsdaling worden gedempt door een hogere export.

2 In de tweede plaats worden de drempels voor kwetsbare groepen op deze manier verlaagd. Juist voor jongeren en mensen aan de onderkant van de samenleving, die meestal minder geld hebben, worden drugs bereikbaar. Voor grote groepen (waarvan jongeren misschien wel de belangrijkste zijn) wordt zo de kans op destructieve levenspatronen groter.

3 In de derde plaats is staatswiet een minder krachtig product. Het verslavende ingrediënt (THC) van wiet, wordt in staatswiet gereguleerd.

Uiteraard is dat bij de illegale variant niet het geval. En om die reden zal illegale wiet altijd gewilder zijn. Daarom is staatswiet een slecht idee.

Is er een simpele en allesomvattende oplossing? Nee. Is de enige manier om aan dit probleem te werken, meer ruimte en geld voor de politie? Ook dat niet. Een hardere en intensievere aanpak van de drugsindustrie is goed, maar dat is niet het enige. De overheid moet ook inzetten op het veranderen van de maatschappelijke mindset ten aanzien van drugs. Dat begint bij nieuwe generaties. Jongeren moeten veel meer dan nu, voorlichting krijgen over de schadelijke gevolgen van drugs. En de overheid moet stoppen om het verkeerde signaal af te geven. **Auteur: Lars Jacobusse**

'Pornoverslaving is geen seksueel probleem'

Jantine Stam over worstelingen en taboes

Pornoverslaving is iets wat veel voorkomt onder christelijke jongeren. Uit onderzoek blijkt dat 75% van de mannen in Nederland de afgelopen maand porno heeft gekeken en een derde van de vrouwen. Jantine Stam biedt via de praktijk Dichterbij Herstel hulp aan jonge mensen die vast zitten in een seks- of pornoverslaving. Volgens Jantine is het belangrijk om een pornoverslaving te zien als een signaal van iets anders. "Het is belangrijk om breder te kijken. Ik zie vrijwel nooit mensen vrijkomen van porno door harder te proberen het niet te kijken."

Waarom is het werk wat jullie binnen Dichterbij Herstel doen belangrijk?

Op het internet is weinig goede informatie te vinden over hoe een pornoverslaving werkt. Het algemene idee is dat als je een pornoverslaving hebt, dat je een seksueel probleem hebt. Onze ervaring is dat dat niet

klopt. Het is eigenlijk altijd een emotioneel of relationeel probleem. Ons doel is om de drempel te verlagen om hierover te praten. Het geeft perspectief als je een pornoverslaving niet zozeer als een seksprobleem ziet, maar als je het ziet als jouw manier van omgaan met de dingen waar je tegenaan loopt in het leven.

Je zegt dat een pornoverslaving een emotioneel en relationeel probleem kan zijn. Wat bedoel je daar precies mee?

Het is vaak een emotioneel probleem, omdat de meeste mensen porno gaan kijken op het moment dat ze niet zo lekker in hun vel zitten. Je gebruikt het dus om je even beter te voelen. Om dat te illustreren bedacht mijn collega Wilbert Weerd de 'pornocetamol'. Porno werkt net als een paracetamol, want er komen stoffjes vrij die je even fijn laten voelen en die je emotionele pijn verdoven. Het nadeel is dat het maar voor even is en dat mensen zich daarna nog leger

'Geen porno kijken maakt je niet rein,'

voelen dan daarvoor en vaak ook nog beschaamd. Mensen gaan namelijk voorbij aan het probleem waar het echt om gaat. Mensen vertel-

len me dat die gevoelens als ze porno gaan kijken, vaak gaan over verdriet en eenzaamheid. Het kan bijvoorbeeld dat je veel vrienden en familie hebt, maar dat je het moeilijk vindt om echt jezelf te zijn en daardoor wat afstand ervaart. Ik zie dan dat mensen gewend zijn geraakt om de kwetsbare gedeeltes weg te stoppen en iemand te zijn waarvan anderen verwachten dat je zo bent. Daarin ervaren mensen een stukje eenzaamheid. Dat maakt het een relationeel probleem.

Of een ander voorbeeld: Soms kan de vraag omhoogkomen waarvoor je eigenlijk leeft en ervaar je vooral dat je aan het overleven bent. Dat geeft gevoelens van doelloosheid, zinloosheid, gemis van levenslust. Het kan je moe maken. Wanneer je dat niet kunt delen zal je merken dat je gevoelsleven vervlakt. Als je dan even kunt vluchten in een andere, opwindende wereld, kan dat aantrekkelijk zijn. Je aan anderen leren verbinden mét je problemen, is vaak de weg naar herstel.

Hoe staan verlaafde christelijke jongeren die je tegenkomt in hun relatie met God?

Ontevredenheid over de relatie met God is niet zelden aanleiding tot het vragen van hulp. Jongeren voelen zich telkens weer opnieuw falen ten opzichte van God en daar komen ze niet uit. Dat is typisch voor de verslavingscirkel: je hebt het gedrag gedaan, daarna heb je een heel erg schuldgevoel en beloof je dat je het nooit meer zult doen. Vervolgens gebeurt het toch weer, doordat bepaalde gedachten of verleidingen weer niet kunt weerstaan. Wat jongeren dan ook vaak ervaren is een lat bij God. Ze hebben het idee dat hun geloof in God moet voldoen aan een bepaald beeld en voelen zich niet goed genoeg, maar onderdrukken dat vervolgens door harder hun best te doen.

Is het logisch dat de pornoverslaving op die manier je relatie met God in de weg staat?

Ik snap het heel goed als dat gebeurt, maar ik denk dat bij de Heere God juist een plek is waar je echt jezelf mag zijn. Je wanhoop, je verlangen en je gemis krijgen allemaal een plek bij hem. Tegelijkertijd: seksualiteit zoals het bezongen wordt in de bijbel staat altijd in de context van een intieme relatie waarbij je jezelf geeft en onthult, niet individueel en geïsoleerd zoals bij pornogebruik. Het is dus heel belangrijk om

pornogebruik serieus te nemen, maar dan echt als een signaal. Geen porno kijken maakt je niet rein, want echte vrijheid is niet iets niet doen. Vrijheid is weten waar je voor staat. Als dat niet lukt, is het zaak om dat te bekennen. De waarheid maakt je vrij.

Heb je concrete tips voor mannen en vrouwen die vastzitten in een pornoverslaving en daaruit willen komen?

Als je merkt dat het een onbeheersbaar probleem is geworden, zou ik je aanmoedigen om het met iemand te delen die je vertrouwt. Ga ook uitzoeken wat de momenten zijn dat je porno gaat kijken en wat je in de verslaving zoekt en wat je er mogelijk mee probeert te verdoven.

Het is belangrijk om breder te kijken. Ik zie vrijwel nooit mensen vrijkomen van porno door harder te proberen het niet te kijken. Mensen die in de verslavingscirkel zitten, weten vaak niet hoe je op een gezonde manier met je emoties moet omgaan. Bepaalde dingen vinden ze ingewikkeld en porno kijken is de manier om met die dingen om te gaan. Het is dus belangrijk om op zoek te gaan naar de aanleidingen van die emoties en de overtuigingen die eronder liggen. Van daaruit kan je gaan herinterpreteren en dingen gaan veranderen. Sommigen denken bijvoorbeeld: Ik sta er uiteindelijk alleen voor. Of: Als je weet wie ik daadwerkelijk ben, zal je mij afwijzen. Auteur: Martijn Tel

Dichterbij Herstel

Jantine Stam is psychosociaal- en relatie-therapeut bij Dichterbij Herstel. Haar focus ligt op hulp op het gebied van porno- en seksverslaving, doormiddel van individuele therapie, gespreksgroepen, workshops en lezingen. Met haar pas ontwikkelde platform Doorbroken Schaamte biedt ze een plek voor jonge vrouwen die worstelen met porno en zelfbevrediging of andere seksuele thema's om hulp daarvoor te vinden.

Meer informatie vind je op www.dichterbij-herstel.nl en www.doorbrokenschaamte.nl.

Ook onderwijs is een Europees thema

[Door Werkgroep Visie EU]

Nog voordat de stemmen voor de provinciale verkiezingen goed en wel geteld zijn, zal de volgende stembusgang zich alweer aandienen. In mei mogen we namelijk stemmen voor het Europees Parlement. Met het oog op die verkiezingen presenteerde de ChristenUnie recent haar concept verkiezingsprogramma 'Naar de kern'. In dit programma ontbrak een hoofdstuk over onderwijs en onderzoek. Een gemiste kans, vonden we bij Perspectief. Zeker omdat andere beleidsterreinen wel een specifiek hoofdstuk toebedeeld hadden gekregen. En dus klom de werkgroep voor Visie op de EU in de pen om middels een motie ook onderwijs en onderzoek onder de aandacht te brengen.

Waarom vinden wij dit belangrijk? Allereerst is onderwijs natuurlijk een thema dat bij uitstek voor jongeren belangrijk is. Daarnaast is Europees beleid op gebied van onderwijs en onderzoek van grote invloed op de financiering en uitvoering van de schoolcarrière van jongeren. Hoewel het Europese onderwijsbeleid relatief terughoudend is, en veel wordt overgelaten aan de nationale regeringen van lidstaten, investeert de EU behoorlijk veel geld in onderwijs en onderzoek. Een aantal voorbeelden:

Wellicht ben of ken jij iemand die middels het programma Erasmus+ een semester in het buitenland heeft gestudeerd. Het doel van dit programma is om uitwisseling onder leerlingen en docenten te bevorderen. Het budget voor Erasmus+ is in de huidige

begrotingsperiode van 7 jaar bijna 15 miljard euro. De Europese Commissie heeft voorgesteld dit bedrag in de volgende begrotingsperiode, vanaf 2021, te verdubbelen naar 30 miljard euro. Het overgrote deel van dit bedrag is bestemd voor onderwijs.

Een ander Europees initiatief op het gebied van onderwijs is het zogenaamde Solidariteitskorps, dat jongeren financieel stimuleert om vrijwilligerswerk te gaan doen over de grens. Hoewel het huidige budget voor dit corps 375 miljoen euro is, wil de Commissie ook dit gaan verhogen, tot bijna 1,3 miljard.

Op het gebied van onderzoek was er de afgelopen jaren het programma Horizon 2020, dat op grote schaal onderzoeken financiert en beurzen voor wetenschap-

pers bekostigt. Doel van dit programma is om de Europese wetenschap naar het topniveau te brengen. Daarnaast moeten ontwikkelingen in het kader van dit programma er ook voor zorgen dat de EU op industrieel gebied een leidende positie krijgt. Tenslotte wordt een aanzienlijk deel van het budget besteed aan het aanpakken van belangrijke maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheidszorg en voedselzekerheid. Dit alles gaat niet om een paar centen. Het huidige budget voor Horizon 2020 is 70 miljard euro. De beoogde opvolger van het programma, Horizon Europe, moet zelfs over 100 miljard euro gaan beschikken.

Europese aandacht voor onderwijs, onderzoek en innovatie is belangrijk. Over de invulling hiervan moet goed worden nagedacht, niet in de laatste plaats omdat er forse bedragen in worden geïnvesteerd. Dit beleidsterrein lijkt wellicht niet zo urgent als de aanpak van migratie of de klimaatcrisis, toch verlangen we als jongeren een visie van de ChristenUnie op dit onderwerp.

In de motie hebben wij het bestuur van de ChristenUnie er dan ook toe opgeroepen om in het Europees verkiezingsprogramma een hoofdstuk over onderwijs op te nemen. Dit hoofdstuk dient een heldere formulering van de doelen en taken van onderwijsbeleid

op Europees niveau te bevatten alsook de praktische invulling hiervan met betrekking tot bovenstaande onderwerpen.

We pleiten voor goede internationale betrekkingen tussen Europese onderwijsinstellingen, ter bevordering van kennisuitwisseling en de mobiliteit van jongeren in de Europese onderwijsruimte. Ook het investeren in wetenschappelijke ontwikkeling is wat ons betreft geen verkeerde zaak. We moeten er echter wel voor waken dat dit soort programma's niet ongewilde Europeanisering in de hand helpen. Uiteindelijk is en blijft het onderwijs een competentie van nationale lidstaten.

Het bestuur van de ChristenUnie gaf de motie een positief advies. Met name op het gebied van universitair onderwijs, dat bij uitstek een grensoverschrijdende zaak is, achtte zij deze motie een waardevolle aanvulling. Ook benadrukte het bestuur, in lijn met onze motie, dat onderwijs in het algemeen als nationale competentie wordt gezien. De motie werd op het partijcongres van 9 februari dan ook aangenomen. We zijn blij met de erkenning dat onderwijs ook in de Europese campagne op de kaart staat!

Auteur: Erwin de Pagter

Opinie PerspeX - Wouter Jan de Graaf

Een Perspectief-geluid vanuit de achterban

Een Federale Europese Unie, dat is wat we nodig hebben om onze soevereiniteit te behouden. Soevereiniteit opgeven om soevereiniteit te behouden? Inderdaad! Kunnen we überhaupt wel volledig soeverein zijn? Een land als Nederland dat bij uitstek vervlochten is met de wereldeconomie. Gaat het goed met de wereldeconomie, dan gaat het goed met ons. Is er een recessie dan hebben wij daar als één van de eersten last van.

Wereldeconomie

Die wereldeconomie wordt voor een groot deel beïnvloed door de besluiten van andere landen. Trump sanctioneert (Europese) bedrijven in Amerika die handel met Iran willen bedrijven. Europa doet haar best om de effecten daarvan te reduceren, maar vooralsnog maakt ze weinig kans. Ondertussen speelt het hele sanctieverhaal tussen het Westen en de Russen. De Nederlandse agrarische sector heeft daar flinke klappen te verwerken gekregen. Daarnaast is Rusland bezig met de Nord Stream 2 aan te leggen (een tweede oliepijpleiding van Rusland via de Oostzee naar Duitsland). De Russen zeggen dat het een puur economisch project is, maar je kunt er niet

omheen dat het in de toekomst gemakkelijk als politiek dwangmiddel gebruikt kan worden. China's economie staat op het punt 's werelds nummer één te worden. Met het aanleggen van het infrastructuure project 'de nieuwe Zijderoute', die van China naar Rotterdam gaat, probeert China de wereldeconomie naar haar hand te zetten. Dat gaat niet altijd even vriendelijk: China heeft al eerder strategische infrastructuur geconfisqueerd als landen hun leningen niet konden aflossen. Deze agressieve politiek is al toegepast met een belangrijke haven in Sri Lanka en inmiddels heeft China ook al de controle over Piraeus, een haven in Griekenland. Dat terwijl China pas net op dreef begint te raken met de ontwikkeling van de nieuwe Zijderoute.

Wereldorde

Nu zijn dit slechts een aantal voorbeelden, maar ze zijn tekenend voor wat ons te wachten staat. Rusland is duidelijk in haar ambities: zij wil als grootmacht erkend worden en doet haar uiterste best om die status te bereiken. Goedschiks of kwaadschiks. Dat gaat door tot in de Europese achtertuin: de 'soft power' van het Kremlin kan op veel waardering rekenen van Italiaanse en Hongaarse populistten.

China is wat subtieler in haar bewoordingen, maar daden spreken hier luider dan woorden. Kijk ook onder andere naar hoe zij zich opstelt in de Zuid-Chinese Zee. Zonder enige respect voor het internationale recht claimt zij die gewoon voor zichzelf ten koste van andere landen. China is nu nog niet massaal aanwezig in Europa, maar zij werkt met het principe 'langzaam, maar zeker'. Het kan op termijn ertoe leiden dat we wel naar ze móeten luisteren.

En dan hebben we nog de VS. Zij lijken zich juist te onttrekken van het wereldtoneel en zich weer te richten op een isolationistische politiek zoals we die ook van hen kennen van voor de Tweede Wereldoorlog. Denk bijvoorbeeld maar aan Obamas "Pivot to Asia" en een Trump die uit de NAVO dreigt te stappen. Dat betekent dat als dit allemaal zo door gaat er niemand is die daadwerkelijk de macht heeft om onze normen en waarden te beschermen.

Conclusie

Terug naar Nederland. Als klein landje zijn we weerloos tegen dit soort ontwikkelingen en de huidige Europese Unie is niet in staat om daadkrachtig op te treden als het gaat om buitenlandpolitiek. Het huidige buitenlandbeleid (GBVB) van de EU kan momenteel al met één veto stranden. Dat is niet erg daadkrachtig: het overleggen van 27 verschillende landen is traag en ineffectief. Anticiperen op de toekomst zit er met het huidige systeem niet in. Een Federale Europese Unie, dat werkt op basis van het democratisch principe van meerderheid in plaats van unanimiteit, is daarvoor de oplossing.

Willen wij onze soevereiniteit – en daarmee onze cultuur, normen en waarden – ook in de toekomst kunnen handhaven, dan zullen we niet over ons heen moeten laten lopen. Samen zijn we groter en sterker. Dan kunnen we dit soort ontwikkelingen wel aan. We zullen moeten streven naar een Federale Europese Unie. Nog diepere samenwerking. Soevereiniteit opgeven om soevereiniteit te behouden. Dat is soms moeilijk en er gaan beslissingen genomen worden die niet prettig zijn. Dit is echter de enige manier om te voorkomen dat in de toekomst de lidstaten tegen elkaar uitgespeeld worden door buitenlandse mogendheden zoals Rusland of China. **Auteur: Wouter Jan de Graaf, masterstudent Internationale Betrekkingen in Moskou**

Wouter Jan de Graaf 'Soevereiniteit opgeven om soevereiniteit te behouden.'

PerspeX Colofon

Hoofdredacteur

- Tim Kuijsten •

Redactie

- Antrude Oudman •
- Erwin de Pagter •
- Jos Lagerburg •
- Lars Jacobusse •
- Martijn Tel •

Gastschrijver

- Wouter Jan de Graaf •

Design en opmaak

- Matthja Sterk (www.matthja.nl) •

Column Leve de revolutie!

Ja, dat is schrikken. Ben je toegewijd lid van een (jongeren)partij die een antirevolutionaire voor-geschiedenis heeft, kom je deze zin tegen in je lijfblad. Ik zal het uitleggen.

171 jaar. Zo lang is 25 maart 1848 geleden. Op deze dag trad het eerste moderne kabinet in Nederland aan. Het was een tijdelijke regering, die de grondwet invoerde. Een paar eeuwen daarvoor was er niet zoiets als Nederland; het waren allemaal kleine stukjes land die allemaal weer aan een andere koning, graaf of iets dergelijks toebehoorden. Op een gegeven moment werden ze een land, door samen tegen een ander land (Spanje) te vechten. In 1848 werden ze een staat. Tot zover het geschiedenisboekje.

Nu is het 2018. En misschien is het wel tijd voor een nieuwe wijziging. In Nederland doen we sinds 1848 steeds meer dingen landelijk. En dat werkt niet. Zuid-Limburg heeft een hele andere context dan de Utrechtse Heuvelrug, die weer heel anders is dan de Friese meren, die weer heel anders zijn dan Rotterdam.

Ik zie dat om mij heen terug. Ik woon in Zeeland, een gebied dat niet centraal ligt en waar niet veel mensen wonen. Maar het is wel vitaal en groeit licht qua inwonertal. Toch heb ik de afgelopen jaren complete dorpen zien veranderen. Vroeger waren het levendige gemeenschappen, nu staan winkels en huizen leeg. Mensen en bedrijven vertrekken want ze zien het niet meer zitten. De oorzaak is simpel: basisscholen die te klein zijn geworden moeten sluiten, want de Haagse normen gaan uit van scholen in

stedelijke gebieden. De leerlingenaantallen daar, zijn natuurlijk niet te vergelijken met die van een dorpsschool. Maar de dorpsschool wordt wel afgerekend op regels die zijn gemaakt voor veel grotere scholen.

En deze scholen zijn maar één voorbeeld. Wat te denken van grensregio's die willen samenwerken met het buitenland, maar worden beknot door wetten die niet zijn afgestemd op grensoverschrijdende samenwerking? Van economische investeringen die alleen maar naar de Randstad gaan? Van politici die vooral letten op de plekken waar de meeste kiezers zitten? Ik kan me daar oprecht boos over maken. Het is modieus om dat woord te voorzien van de toevoegingen 'wit' en 'man'. Qua emotionele toestand, huidskleur en geslacht klopt het in mijn geval. En dan heb ik ook nog gezegd: 'leve de revolutie!' Eigenlijk zou hier zo'n emoji moeten staan van een aapje dat z'n handen voor het gezicht slaat.

Maar ik blijf niet boos; ik denk in oplossingen. De oplossing is niet dat we alle bevoegdheden naar regio's halen. Ook niet dat we nationale grenzen gaan negeren. Maar we kunnen wel wetgeving maken die regio's ruimte geeft voor maatwerk. Dat begint niet bij concrete wetten maar bij een andere mindset. En daar zit de uitdaging. Oké, het is geen staatsrechtelijke revolutie. Maar des te meer eentje tussen de oren van politici. Dus leve deze revolutie!

Auteur: Lars Jacobusse

Paul van de Velde

**‘De liefde van Jezus
is relevant en
moeten we
blijven delen’**

Michaël van 't Oever
#ikbenEOLid

**Samen
vertellen we
het verhaal**

Actie: word nu lid voor 10,- per jaar*

*In het kader van de ledentelling in 2019 bieden we tijdelijk het actielidmaatschap van 10,- aan.

eo.nl/wordlid